

Μέθοδος επεξεργασίας ιστορικών πηγών

Ορισμός:

Πηγή/παράθεμα είναι οποιοδήποτε κείμενο, εικόνα, στατιστικός πίνακας παρέχει πρόσθετη πληροφόρηση και δια φωτίζει ένα θέμα του σχολικού βιβλίου

Είδη πηγών:

- **Πρωτογενείς:** πηγές που δημιουργήθηκαν την ίδια εποχή που συνέβη το εξεταζόμενο ζήτημα (επίσημες συνθήκες, συμφωνίες, πολιτικοί λόγοι, πρακτικά, άρθρα, δημόσια έγγραφα, επιστολές κ.α. Ακόμα είναι οι φωτογραφίες, οι πίνακες με στοιχεία, οι χάρτες, οι αφίσες κ.α.)
- **Δευτερογενείς:** πηγές που δημιουργήθηκαν σε μεταγενέστερη εποχή από το εξεταζόμενο ζήτημα (απομνημονεύματα, λογοτεχνικά έργα, μελέτες κ.α.)

Ταυτότητα πηγής:

- Συγγραφέας
- Θέμα
- Είδος

Χρησιμότητα πηγής:

- Επιβεβαιώνει τις πληροφορίες του βιβλίου
- Συμπληρώνει τις πληροφορίες του βιβλίου
- Διευκρινίζει τις πληροφορίες του βιβλίου
- Παρέχει αντίθετη άποψη από τις πληροφορίες του βιβλίου

Στόχοι:

- Η αναγνώριση των πηγών (ταυτότητα)
- Η ανάλυση των πηγών (χρησιμότητα)
- Ο εντοπισμός των κατάλληλων πληροφοριών των πηγών
- Η σύνδεση/σύνθεση των πληροφοριών του βιβλίου και των πηγών

Βήματα επεξεργασίας των πηγών:

- ❖ Διαβάζω προσεκτικά την εκφώνηση της ερώτησης- εντοπίζω τα ζητούμενα
- ❖ Μελετώ την πηγή όσες φορές χρειαστεί για να την κατανοήσω σε βάθος:
- ❖ Εντοπίζω την ταυτότητα της πηγής
- ❖ Εντοπίζω την χρησιμότητα της πηγής και τις πληροφορίες της
- ❖ Διακρίνω τα γεγονότα από τα σχόλια
- ❖ Εντοπίζω στο σχολικό βιβλίο της σχετικές πληροφορίες
- ❖ Δημιουργώ πρόχειρα δύο κάθετες στήλες. Στη πρώτη καταγράφω με συντομία τα στοιχεία του βιβλίου, στη δεύτερη τα στοιχεία των παραθεμάτων. Στη συνέχεια τα ταξινομώ και τα οργανώνω μεταξύ τους.
- ❖ Συμφωνώ με τις πληροφορίες του σχολικού βιβλίου, γιατί θεωρούνται αντικειμενικές.
- ❖ Διατηρώ στις απαντήσεις μου τη δομή των ερωτήσεων.

- ❖ Χρησιμοποιώ παραπομπές για τις πληροφορίες των πηγών και τις ενσωματώνω στην απάντησή μου με παρενθέσεις ή εισαγωγικά. **Δεν πρέπει, όμως, να γίνεται κατάχρηση.**
- ❖ Στο τέλος του κειμένου μου τοποθετώ όλα εκείνα τα στοιχεία της πηγής, που δεν έχουν άμεση σχέση με τις πληροφορίες του σχολικού βιβλίου, όπως επίσης και τις ενδεχόμενες αντίθετες απόψεις που εντοπίζω στην πηγή για ένα ζήτημα, διευκρινίζοντας ότι πρόκειται για επιπρόσθετα δεδομένα (π.χ. «Ο (συγγραφέας πηγής) επιπλέον αναφέρει ότι...»)

Τρόποι σύνθεσης της απάντησης:

- ✚ **Παράθεση:** Παραθέτω πρώτα όλα τα δεδομένα του βιβλίου, χρησιμοποιώ μεταβατική περίοδο και στη συνέχεια παρουσιάζω τα δεδομένα των πηγών. Θεωρείται ταχύτερη και ευκολότερη αλλά δεν προτιμάται από τους βαθμολογητές.
- ✚ **Σύνθεση: Συνδυάζω** τα δεδομένα του βιβλίου με τα δεδομένα της πηγής. Διαθέτει υψηλότερο συντελεστή δυσκολίας, άρα και ανταποδοτικότητα στη βαθμολόγηση.

Μορφή/Δομή της απάντησης:

Δημιουργώ ένα δικό μου κείμενο, συνδυάζοντας τις πληροφορίες της πηγής ή των πηγών και τις ιστορικές μου γνώσεις από τη μελέτη του σχολικού βιβλίου, το οποίο θα είναι **ολοκληρωμένο** (με πρόλογο, κύριο μέρος και επίλογο), θα είναι **σωστά δομημένο** (παράγραφοι, διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις) με **σαφές περιεχόμενο** (έκφραση, σύνταξη) και **αντικειμενικότητα** (γ' πρόσωπο).

Τι πρέπει να αποφεύγω:

- την αυτούσια μεταφορά της πηγής στην απάντησή μου
- το α' ενικό πρόσωπο
- τον πλατειασμό και τη πολυλογία
- τη διάτύπωση υποκειμενικών, προσωπικών κρίσεων και απόψεων

Όταν οι πηγές είναι περισσότερες από μία:

Δηλώνω κάθε φορά από ποιο παράθεμα αντλώ τα στοιχεία, προκειμένου να εμπλουτίσω ή να επιβεβαιώσω το σχολικό βιβλίο. Σε περίπτωση δε που οι πληροφορίες των παραθεμάτων είναι παραπλήσιες, προσπαθώ να τις ομαδοποιήσω, όσο γίνεται πιο εύστοχα. Ενδεικτικές φράσεις: «Οι πληροφορίες που εξάγονται και από τα δύο παραθέματα σχετικά με ...», ή «Όπως πληροφορούμαστε τόσο από τον... κείμενο α, όσο και από τον... κείμενο β». Αν τώρα οι πληροφορίες των παραθεμάτων είναι διαφορετικές, πρώτα προσπαθώ να επισημάνω τη σχέση τους με το σχολικό βιβλίο και στη συνέχεια τη μεταξύ τους διαφοροποίηση.

ΠΡΩΤΟΤΥΠΑ